

להלן טאומו של חבר-הכנסת אורי אבנרי בדיון על משרד-הפנים:

כבוד היושב-ראש, כנסת נכבדה. שמענו בעניין את סקירתו של השר — סליחה, של סגן השר. וכאן המקום לומר: התופעה הזאת של שרים-נפקדים בולטת במשרד זה באופן מיוחד. יש שר שאין לו נגיעה של ממש לענייני-המשרד, ישנו משרד הכפוף כל כולו לסגן-השר. זהו דבר פסול בעיקרו. אם מר חיים משה שפירא צריך להיות השר הראשי מטעם ה"מפד"ל — ייקבע-נא מעמדו בהתאם למציאות, כשר קאבינטי בלי תיק, או כסגן ראשי-הממשלה, ואילו בראש משרד-הפנים צריך לעמוד שר אמיתי, הנושא באחריות של שר.

מה גם שמשרד-הפנים היה צריך להיות אחד המשרדים המרכזיים בממשל. הוא היה צריך לכלול את המשטרה, את ענייני הרות, ואולי גם את התחבורה והדואר. משרד כזה איננו, ולא יהיה כל עוד שולטים במדינה קנוניות קואליציוניות וחשבונות מפלגתיים פיאודליים. כפי קומו יש המשרד הנוכחי, שעליו נדבר עתה.

תן למפד"ל את אשר למפד"ל

כבוד היושב-ראש, זהו משרד מפד"לי מובהק, והמיד לחמה המפד"ל, בכל משאומתן קואליציוני, על עמדת-מפתח זו. מדוע?

בשלוש השלטונות הוד, היו לנציב העליון סמכויות עצומות כלפי הרשויות המקומיות. סמכויות אלה הועברו לשר-הפנים, המקיים עד היום מנגנון מיותר ואנארכיסטי של District Commissioners, מושלי-מחוז קולוניאליים. ה"קריים" ממונים על המחוזות.

פירוש הדבר, שתקציבי כל הרשויות המקומיות טעונים אישור משרד-הפנים, וכפופים לשריו. כל ההלחאות, ההקצבות וההענקות הממשלתיות, החיוניות כל כך ל-עיריות, כפופות למשרד-הפנים.

במישור העירוני מעוניינת המפד"ל בכמה דברים: בכניסתה לכל קואליציה עירונית, בחקיקת-מישנה של כפייה דתית, במתן תעוקה לאלפי עסקניה במישור העירוני, ובעיקר: לחיזוק המועצות הדתיות, המהוות את עמוד-השדרה של שלטון המפד"ל ברחבי הארץ.

עיריה שאינה עומדת בדרישות אלה, נת-קלת במחסום פסי ברמות משרד-הפנים.

עירית צפת נאותה לשלם משכורת לרב הספרדי דיין, אויב המפד"ל. מייד הופעל המכשך של משרד-הפנים, ועיריית צפת נכנעה.

בנצרת עילית התנצר ראש-המועצה מרכי אלון למועצה הדתית. אזי עובדה ההקצבות הממשלתיות. מה קרה? לפני כמה שבועות נתקיימה ישיבה סודית במלון דבורה בתל-

אכשיר לקנוניות המפד"ל

קודם כל, יש להפריד לגמרי בין המישור העירוני והמישור הממשלתי. יש לקבוע גם תיחום ברור בין השניים. האינטרס המפלגתי — לשבץ מקסימום של עסקנים במנגנון הציבורי, על חשבון משלם-המיסים — גרם כאן לכפי-לויות מחרידות.

לשם מה יש צורך במיטוי כפול ובמנגנון כפול? למה לא לקבל את הצעות ועדת ויתקון ולאחד את גביית כל המיסים, תחת גג ממשלתי? כמה מיליונים זה יחסוך? הרי כל-כך פשוט לבצע זאת. יהיה מס-הכנסה פרוגרסיבי, כי, מס אחד שיחולק, בהתאם לצרכים, בין הממשלה והרשויות המקומיות. זה פשוט כל כך.

קריאה: זה יותר מדי פשוטו
אבנרי: זוהי פשוטות טובה. רק בארץ הפוכים דברים פשוטים לחשודים.

לשם מה הכפילויות הפנטסטיות בשטח הסעד, הבריאות, החינוך, התחבורה, ושוב הדת — מנגנונים כפולים, מש כורות כפולות, הוצאות של מיליונים להחזקת עסקנים של כל המפלגות! שלא לדבר כלל על חוסר-היעילות, הסיורבל והכפילויות (וגם שילוש וריבוע והימוש) בתוך מנגנוני הרשויות המקומיות עצמן.

עיריה צריכה, בסך הכל, לטפל במינהל מקומי מובהק — ביוזם, ניקוי רחובות, הנדסה, וכו'. זהו תפקיד מינהלי — ועל כן אנו תומכים בכל לב בבחירת ראשי-ערים בבחירה אישית

ישראל, לערים דרושים מנהלים טובים, לא נוא-מים ואידיאולוגים. מוכן מאלוו שיש להפריד ל-חלוטין את בחירתם — גם מבחירת העיתוי — מן הבחירות הנערכות לכנסת.

שפירא

וכאן, כהצעת בנייני, אנו רוצים להתנגד בחריפות למה שנקרא כאן "חוק נגד כלנתר" זס". נתגלתה היום אגודה מק-צועית של מזכירי כל המפ-לגות, מקיר אל קיר, שיש להם אינטרס משותף — למנוע התמרדות של נציגי מפ-לגות.

אם אדם אינו בעל רמה מוסרית מתאימה, אם הוא יכול (המשך בעמוד 28)

אכזב, על טהרת הכשרות, בהשתתפות נציגי משרד-הפנים, משרד-הדת, הרשויות המקומיות ומר שרגא נצר. נקבע שיכירו במועצה הדתית של נצרת עילית — והתקציב יאשר. כפי שאמר פעם אדם מנצרת — תן לנצר אשר לנצר, ולמפד"ל אשר למפד"ל.

ראשי-הערים המצליחים, כמו פסח יפהר בהרצליה, דויד בן-ארי בשעתו בכתיים, אברהם קריניצי ברמת-גן, עובד בן-עמי בשעתו בנתניה — כולם גילו את הפאטנס הזה.

כך נוצר השילוש הקדוש, שעליו מבוסס בוחה של המפד"ל, על חשבון משלם-המיסים: משרד-הפנים, משרד-הדת והמועצות-הדתיות. אם מותר בהקשר זה לצטט את התיאור לזניה של דת אחרת: שלושה שהם אחד: ואחד שהוא שלושה.

שר הסעד יוסף בורג: זה נכון כמו

שזה נכון!

אבנרי: אדוני השר, לא אתווכח איתך

על תיאולוגיה נוצרית!

חופש למצפון — ולחוסר-מצפון

כבוד היושב-ראש, ישנה הרגשה כללית בארץ כי מיבנה השלטון המקומי טעון בדיקית כללי. אנו קיצוניים בדעה זו, ונעלה כמה הצעות.

חודרות למערב-אירופה, גרמניה וצרפת. בצרפת עומדים להנהיג אותן כמקצוע-חובה בבתי-הספר לרפואה.

פיקוח על המזון: חבל שהרפואה הישראלית נאלצת להקדיש את מיטב זמנה להתנגנות בפני המיתקפה המרוכזת של האובסטרקוראנסיות הפסבדודתיות. כפי שזה בא לידי ביטוי גם היום בוויכוח זה, תחת להתרכז בפיתוח תודעה בריאותית מעולה, הנהגת חוקי מזון, פיקוח על הוספת רעלים למוזונות, בעיית הסמים המשכרים, פיקוח על זיהום האוויר, ועוד ועוד.

אקרובטיקה של השתמטות

כנסת היא, בראש וראשונה, אגודה מקצועית של עסקני-מפלגות. לכל העסקנים **יש אינטרס משותף** — לקיים את השיטות המאפשרות את שליטתם על האזרחים הפשוטים.

הדבר בלט השבוע פעמיים, בצורה ברורה לחלוטין. פעם זה היה בוויכוח על משרד-הפנים — כשדוברי כל המפלגות התחרו ביניהם בדרישה לחוקק חוק נגד הכלנתריות. הייתי היחיד שהתנגד לכך בפירוש (ראה מיטגרת). בפעם השנייה בא הדבר בוויכוח על משרד-הבריאות.

מפלגות ההסתדרות מעוניינות, כמובן, לקיים את קופת-החולים, במקום להתקין ביטוח-בריאות ממלכתי, כנהוג בארצות המתקדמות. לצורך זה הן מוכנות בהחלט לכבדו בעק-רוניתהן. כל קופת-החולים מבטיחה את שיעבוד העובדים למפלגות, והיא נותנת גיבוס ותפקידים למפלגות השונות.

וכך, בצורה מופלאה, קמה מפלגה אחרי מפלגה בוויכוח, הכריזה על הצורך בביטוח-בריאות ממלכתי — והוסיפה מייד תנאי של התחמקות. גח"ל, שעוד אתמול עמדה בראש הצועקים למען ביטוח ממלכתי, הצטרפה בינתיים להסתדרות, וגילתה לפתע שהמצב הקיים אינו גורא כל כך, ודי להכניס בו, לפי שעה, כמה תיקונים.

רפ"י היא בעד ממלכתיות — אבל היא מוכנה לדחות את הביטוח הממלכתי בחמש שנים. הליברלים העצמאיים עולים על כולם בדרישה לביטוח ממלכתי — אך מסתפקים, לפי שעה, בהקמת "רשות-אישונו", וזוהי תחבולה מחוכמת. פירושה המעשי: התיפן מן המטרה המוצהרת. היא תוריד מקופת-החולים אח עול האישונו, אך תשאיר בידיהן את בתי-החולים. המדינה תשלם לקופת-החולים את מחיר האישונו, והקופות יוסיפו לשגשג, לקחת מיסים ככל העולה על רוחן ולבצר את שלטון המפלגות בהסתדרות. המערך, מפ"ם והקומוניסטים התגודו בכלל לביטוח ממלכתי.

הגבנו על כך בחריפות רבה. שתחנו את נאומנו כך:

אבנרי: כבוד היושב-ראש, שמונה חברי-כנסת נכבדים, נעלה על ראש דרישותינו את התביעה החד-משמעית לביטוח-בריאות ממלכתי, אחיד ומקיף לכל, תוך הלאמת קופות-החולים.

חשבתי שאבוא היום הנה, ואהיה בסך-הכל חייל קטן בחזית רחבה מאוד, הלוחמת למטרה זו. והנה, פתאום, אני רואה שאני, החייל הקטן, עומד לבדי. החזית נעלמה. שמענו היום איך לכל אחד מן הנואמים יש אליבי אחר כדי להתחמק ממלחמה זו.

כמעט כל המפלגות סופיעות בראש מורש בשם ביטוח-בריאות ממלכתי...

קריאה: לא כולן!
אבנרי: אמרתי "כמעט כולן". הן חושבות כנראה שזה פופולארי ברחוב. אולם כשהן באות הנה, עושה כל אחת תרגיל אקרובאטי. כל אחת מוצאת פתרון גולויני

מעניין לבעייה: איך להיות בעד ביטוח-בריאות ממלכתי וללכת בדרך ההפוכה... אבל בבעייה זו, אם להשתמש בדימוי רפואי, הרי לא יתכן חצי הריון או רבע הריון.

...בשטח הבריאות לא זכתה מדינת-ישראל עדיין להכרה דה-יורה, ואפילו לא להכרה דה-פקטו. נשאר המצב שהיה קיים לפני קום המדינה. היום מוציאה המדינה עצמה בסך-הכל מאה מיליון לירות על בריאות, שלא באמצעות קופות-החולים, ואילו קופת-החולים הכללית מוציאה 300 מיליון לירות. אם זה כך, פירוש הדבר שמדינת-ישראל עדיין לא קמה בשטח זה.

...יש כל מיני טענות-אליבי להגנה על פיאודליזם זה. באים ושואלים: מדוע להלאים דווקא את קופת-החולים, השייכת לפועלים? על כך אנחנו עונים בפשטות: שאלו את הפוע-לים. יערכו מישראלים בין חברי-ההסתדרות, שאלו אותם שאלה פשוטה: האם אתם רוצים בקופת-החולים הסתדרותית, או בביטוח-בריאות ממלכתי? אני מבטיח לכם מראש כי 80%, ואולי 90%, של חברי ההסתדרות יצביעו בעד ביטוח ממלכתי.

זה קומוניזם זה?

מי קם להגן על קופת-החולים הפיאודלית? לא פחות ולא יותר מאשר מנהיג מק"י, **מן** שמואל מיקניס. הוא רצה להיות אפיפיורי יותר מן האפיפיור של התעד הפועל, להוכיח שהוא שייך לתנועת הפועלים. בעת נאומו התפתח דרישת ער:

מיקניס: ... תנועת הפועלים הישראלית יצרה את המדינה הזאת, ואין בכוחך (הכתונה לאגודת ישראל) להחליש אותה.

אבנרי: מה ברותיה? יש שם קופת-החולים לא-ממלכתית?

מיקניס: אני אספר לך מה ברותיה. ברותיה זוהי כבר המדינה.

אבנרי: זה מה שאנחנו אומרים — צריכים להלאים, להעביר לידי המדינה.

מיקניס: בעיות בריאות העם והתברואה לא תיפתרנה עליידי ביטוח-בריאות ממלכתי... זהו מאבק פוליטי של הבורגנות ושל גרורי הבורגנות להוציא נכס עצום ומרשים מידי ההסתדרות.

אבנרי: זהו קומוניזם זה? הרי זה רפורמיזם מן הסוג הגרוע ביותר!

מיקניס: מכיוון שחברי סיעת גח"ל אינם כאן, לקחת על עצמך את הקבלנות של גח"ל?

אגב, ויכוח זה לא התנהל בבית דחוס. בשעה 8.35 באותו יום, בעת נאומו של מאיר

וילנר (רק"ח), נכחו, חוץ מהיושב-ראש (רות הקטין) ואני, רק 8 חברי-כנסת:

רשימת הנוכחים: מערך — 2 מתוך 49 (נצר וצברי); גח"ל — 1 מתוך 26 (יוסף

תמיר); מפד"ל — 1 מתוך 11 (זוארץ); רפ"י — 2 מתוך 10 (גז, גז); לי-ע — 1 מתוך

5 (גזלן); פא"י — 1 מתוך 2 (כץ). אותו רגע לא נכח איש מאגו"י, מפ"ם ומק"י.

למחרת היום, בעת הויכוח על משרד-הפנים, היה הבית מלא, באופן יחסי. בשעה 6.20

בעת נאומו של בנימין שחור (מפד"ל), נכחו, חוץ מהיושב-ראש (סנהדראי) ואני, 13

מתוך 120 חברי-הכנסת:

רשימת הנוכחים: המערך — 3 (נצר, אל"י

אב, מנחם כהן); גח"ל — 2 (רימלט, עזיאל);

מפד"ל — 2 (אונא, רפאל); רפ"י — 3 (בן-פורת,

גז, טורקיס); מפ"ם — 1 (זועבי); לי-ע — 1 (גזלן);

אגו"י — 1 (גרזס).

אורי אבנרי